

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗМУ НА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Актуальність теми. Реалії сучасності, глобальні зміни, які відбуваються в політиці, економіці, культурі, екології, потребують дослідження багатьох явищ та процесів, що мають досить великий вплив на розвиток суспільства. Однією із цих явищ є глобалізація. З'ясування ролі й статусу глобалізму, його взаємозв'язку із суспільством є однією із найважливіших тем у системі соціально-філософського знання. **Мета дослідження:** виявлення сутності глобалізму та його позитиви та негативи на розвиток суспільства та його життєдіяльність. Для того, щоб розкрити сутність даної проблеми було поставлено **такі завдання:** визначити поняття глобалізації; охарактеризувати позитиви та негативи глобалізації в світі; прослідкувати вплив глобалізації в контексті України. **Об'єкт дослідження** – глобалізаційні процеси у світі та Україні. **Предмет дослідження** - позитивні та негативні сторони глобалізаційних процесів. Досліджуючи трансформації світової сукупності в період глобалізації деякі дослідники вважають, що світ все більш ідентифікується в соціальному, економічному культурному плані. Використовують одні й ті ж самі методи культури, поведінки. Ця ідея прослідковується в роботах Ф. Фукуями щодо перемоги західної ліберальної ідеології, і в цьому значенні – кінець історії. Наступні науковці думають, що світ, навпаки, являється розділеним і розколотим. Причому, акцент робиться на різних факторах. С. Хангтінгтон переконує, що належність до деякої цивілізації визначається релігією. А. Тоффлер поділяє цивілізації на сільськогосподарські, індустріальні, постіндустріальні, зосереджуючи увагу на методах виробництва. І. Валлерстейн міркує, що приналежність країни до певно рівня соціально-економічного розвитку (високий, середній і низький) виокремлює світовий центр, напівпериферія, периферія. Різні аспекти глобалізаційних процесів досліджуються у працях У. Бека, К. М. Кантора, С. Б. Кримського, В. Б. Кувалдіна, Ю. В. Павленка, С.Б. Переслегіна, М. М. Руткевича, О.І. Чумакова, В.І. Толстих та ін. ХХ століття стало епохою глибинних, революційних трансформацій, пов'язаних з руйнацією або й виродженням не тільки традиційних, а й модерних соціальних структур, та формуванням нового глобального універсуму, в якому (з першого погляду — еkleктично) поєднуються риси різних цивілізаційних укладів [7]. Глобалізація — процес всесвітньої економічної, політичної та культурної інтеграції та уніфікації. У ширшому розумінні — перетворення певного явища на планетарне, таке, що стосується всієї Землі [4]. Загалом можна виділити чотири причини політичного "шоку", спричиненого глобалізацією, який охопив Центральну Європу, Францію, Австрію, Швейцарію, Італію і особливо Німеччину. По-перше, країни і суспільства з первинною економічною самосвідомістю — "націоналізм німецької марки", "експортуюча нація" — відчувають себе особливо пригніченими і такими, що зазнають небезпеки внаслідок глобалізації, що насувається, цього дітища світового ринку. По-друге, соціальні держави, як-от Франція та Німеччина, на відміну від США та Великобританії, належать до країн, які програють внаслідок процесу глобалізації. Вони потрапили у скрутне становище через соціальну політику в епоху економічного глобалізму: розвиток економіки виходить з-під національно-державного контролю, а соціальні наслідки цього процесу — безробіття, міграція, убогість — накопичуються в системі національної соціальної держави. По-третє, глобалізація до підвалин потрясає саму ідентифікацію гомогенного, закритого, національно-державного простору, що замикається сам у собі і називається Федеративна Республіка Німеччина. Великобританія навпаки, була світовою імперією, і глобалізація для неї — приємний спогад про минуле [5]. Україна як національна держава в процесі глобалізації може ізолювати себе зсередини [2]. Україна не повинна стояти осторонь від загальносвітових процесів. До позитивів глобалізму в Україні можна зарахувати можливість глобального регулювання екологічної ситуації в державі, забезпечення суспільства від глобальних загроз різного характеру, які непереборні для кожної окремої держави і навіть наддержави (скажімо, планетарні катастрофи), можливість "підтягнути" в економічному плані країну до рівня

високо розвинених, світова координація боротьби зі СНІДом, наркоманією, тероризмом тощо [2, с.8]. **Які ж для України негативи глобалізму, його загрози?** По-перше, це вже згадане збільшення розриву в рівнях економічного і соціального розвитку між Україною та країнами "золотого мільярда" — за оцінками ООН, різниця між ВВП багатих і бідних країн становила у 1960 р. — 1:30, у 1990 р. — 1:60, у 1999 р. — 1:90. Отже, цей процес прискорюється. По-друге, зростання безробіття, бідності, безпритульності, а також техногенне перевантаження і деградація довкілля. По-третє, економічне і політичне послаблення України, пригнічення внутрішнього національного ринку, національної економіки, що призведе до практичного усунення України з конкурентного середовища. По-четверте, зростання рівня тіньової економіки, її розростання до рівня глобально-світової і вихід з-під контролю України як нації-держави. Загальна криміналізація економічної діяльності, зростання корупції. Саме тому в умовах надзвичайного зростання зовнішніх впливів на економічне, соціальне, культурне і політичне життя українського суспільства проблема впливу на розвиток глобальних процесів стає центральним питанням виживання [7]. **Висновки.** Бурхливий розвиток цивілізації (освоєння космосу, інформаційна революція, виникнення мікропроцесорної технології тощо) і, разом з тим, передчуття екологічної, а то й антропологічної кризи стимулюють усвідомлення єдності людства як планетарної спільноти. Україна не повинна стояти осторонь від загальносвітових процесів. У цьому аспекті явище глобалізації набуває очевидного сенсу як об'єктивний процес реорганізації соціуму в планетарному масштабі.

Література

1. *Андерсен Б. Воображаемые сообщества. — М., 2001.*
2. *Білорус О. Г. Глобалізація та національна стратегія України. — К., 2001.*
3. *Галкин А. А. О глобализации без иллюзий // Глобализация. Конфликт или диалог цивилизаций? — М., 2002.*
4. *Панарин А. Испытание глобализмом. — М., 2002.*
5. *Федотов А. П. Глобалистика как новая наука о современном мире. — М., 2002.*
6. *Шепелев М. Політико-цивілізаційний підхід до аналізу глобалізаційних феноменів // Соціальна психологія. — 2004. — № 4 (6). — С. 123–138.*
7. *Вплив глобалізаційних процесів на українське сьогодення [Електронний ресурс] // Освіта.іа. — 2011. — Режим доступу до ресурсу: <http://osvita.ua/vnz/reports/politolog/16142/>.*
8. *Гончарук Т. Філософія цивілізації та дух постмодернізму [Електронний ресурс]/Тетяна Гончарук //Мандрівець. — 2008. - №4. — С.37-40.*
9. *Світоглядні та соціокультурні засади формування модерної української нації: монографія/Т.В.Гончарук, Н.В.Гнасевич, М.І.Гурик, О.М.Рудакевич, Р.Ю.Чигур, М.Л.Шумка; за ред.. професора О.М.Рудакевича. — Тернопіль: ТНЕУ, 2015. — 256с. Гончарук Т.В. Антропологізм філософських пошуків/Т.В.Гончарук//Сторінки історії: зб. наук. праць — К.: ІВЦ «Видавництво Політехніка», 2005. — Вип..21. — С.247-254.*
10. *Чигур Р.Ю. Феномен глобалізації: соціально-філософський аналіз /Р.Ю.Чигур//Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філософія», Острог, 2015. — Вип. 18. — С.96.*
11. *Чигур Р.Ю. Інформація та знання як основні ресурси інформаційного суспільства /Р.Ю.Чигур// Грані. Науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах. - №2(106). — лютий. — Дніпропетровськ, 2014. — С.61-65.*
12. *Томахів В. Гроші як чинник глобалізації [Електронний ресурс] /Володимир Томахів //Мандрівець. — 2008. №4. — С.67-71.*